

SRM 1/2010 rd

**Statsrådets meddelande till Riksdagen om
regeringsprogrammet för statsminister
Mari Kiviniemis regering tillsatt 22.6.2010**

FINLAND I GOTT SKICK PÅ VÄG MOT TILLVÄXT, SYSSELSÄTTNING OCH HÅLLBARHET

1. Regeringen har som mål att främja stabiliteten i ekonomin, förutsättningarna för hållbar utveckling, jämställdheten och den sociala sammanhållningen. Regeringen har som mål att stärka Finlands konkurrenskraft och att bygga ett utsläppssnålt Finland. Genom sådana åtgärder kan man genom arbete och företagande på ett hållbart sätt trygga social rättvisa och välbefinnande för finländarna. Alla ska omfattas av välbefinnandet.

Det ska alltid vara ekonomiskt lönsamt att arbeta. Regeringen värnar om premisserna för kunnskap, arbete och företagande i hela landet. För att trygga vårt välbefinnande har regeringen som mål att på lång sikt höja sysselsättningsgraden till 75 procent. Detta ska ske genom att tillväxten stöds och strukturella reformer realiseras.

Regeringen inleder sitt arbete i en situation som bär spår av den globala recessionen och där utvecklingen inom den internationella ekonomin alltjämt är förknippad med osäkra faktorer.

Framtidsutmaningarna för Finlands ekonomi hänför sig till de reformer som den globala ekonomin kräver, till beredskapen inför de ökade utgifter som befolkningens stigande medelålder orsakar, till en rättvis fördelning av de kostnader som recessionen medför samt till utjämningen av regionala skillnader och välbefinnandesskillnader.

Recessionen kommer att påverka den offentliga ekonomin många år framöver. De balanserande åtgärderna anpassas tidsmässigt och dimensioneras så att de inte stör återhämtningen av ekonomin och sysselsättningens tillväxt.

Ju tidigare man ingriper i problem som rör den offentliga ekonomins hållbarhet, desto bättre klarar sig Finland i framtiden.

Utifrån de internationella riktlinjerna börjar regeringen bereda förfaranden som innebär att man under de närmaste åren vid sidan av bruttonationalprodukten tar i bruk mer omfattande utvecklingsindikatorer. Dessa indikatorer beskriver dels den ekonomiska utvecklingen, dels också människornas välbefinnande och miljöns tillstånd.

2. Den historiskt sett djupa recession som drabbat Finland har åtgärdats systematiskt och steg för steg. Det hade inte gått att med nationella åtgärder förhindra den ekonomiska recession som uppstod i och med att den internationella efterfrågan kollapsade. Finland har stimulerat hemmamarknaden på ett framgångsrikt sätt så att konsumenternas förtroende upprätthållits. Tack vare den linje som valts för den ekonomiska politiken är arbetslösheten betydligt lägre än den kunde ha varit mot bakgrunden av den kraftigt minskade bruttonationalprodukten.

De beslut för stabilisering av finansmarknaden som har gjorts inom Europeiska unionen och satts i kraft nationellt utgör grunden för en hållbar ekonomisk utveckling. Stabiliteten på den internationella finansmarknaden orsakar alltjämt stor osäkerhet med tanke på ekonomins tillväxt under de kommande åren. Betydande åtgärder har vidtagits för att Euroområdet ska återfå sin stabilitet och förtroendet återvinnas. Återställandet av stabiliteten och normaliseringen av låne- och räntemarknaden är också framöver synnerligen viktiga mål. Förtroendet gynnas också av det faktum att samtliga medlemsländer har förbundit sig att stabilisera sina ekonomier. Beslutet att offentliggöra resultaten i bankernas stresstester och användningen av eventuella stödåtgärder leder till minskad osäkerhet inom ekonomin. Dessa åtgärder gör det möjligt att också i Finland balansera den offentliga ekonomin långsiktigt.

I EU agerar Finland aktivt för ökad insyn och hållbarhet när det gäller finansmarknaden. Under de förestående åren är den ekonomiska tillväxten beroende av en stabil och välfungerande finansmarknad. Finland stödjer kommissionens arbete för att åstadkomma internationell finansmarknadslagstiftning.

3. Enligt bedömningar kommer underskottet i den offentliga ekonomin år 2010 att överstiga den uppställda underskottsgränsen på tre procent. Regeringen har som mål att Finland ska tillhöra de första länderna inom euroområdet som återfår det skick som förutsätts i Europeiska unionens stabilitetskriterier.

Regeringen förbinder sig att 2011 minska underskottet i den offentliga ekonomin så att underskottet klart understiger den gräns på tre procent som anges i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt.

Regeringen förbinder sig att bedriva en ansvarsfull och långsiktig finanspolitik. Regeringen fortsätter att följa det ramförfarande som man enades om i programmet för Vanhanens andra regering och följer således den ram för valperioden som fastställdes i maj 2007. För att främja tillväxten och sysselsättningen har regeringen beredskap för interna överföringar inom ramarna.

Effekterna av och kostnaderna för tidsbestämda stimulansåtgärder eller åtgärder av engångsnatur gäller åren 2009–2011. I fråga om dessa åtgärder behövs inga separata beslut om avvikande förfarande.

Regeringen utarbetar en plan som omspannar de två förestående valperioderna och som gäller stabiliseringen av den offentliga ekonomin och minskningen av hållbarhetsunderskottet. Planen utarbetas när regeringen fått tillgång till resultaten av det program för hållbar ekonomisk tillväxt och sysselsättning som sammanställs på trepartsbasis. Regeringen förväntar sig att beredningen av programmet utmynnar i ambitiösa och konkreta förslag.

Under loppet av 2010 kommer de första stegen att tas i riktningen mot en balansering av den offentliga ekonomin. Den åtstramande effekt som den överenskomna mervärdesskatten och energiskatten samt sötsaks- och läskedrycksaccisen kommer att ha för finanspolitiken är knappt en procent av bruttonationalprodukten.

För att hållbarhetsunderskottet ska vara helt åtgärdat före utgången av innevarande decennium måste den offentliga ekonomin stärkas ytterligare. Den offentliga skuldens andel av bruttonationalprodukten stabiliseras till en nivå som understiger 60 procent.

4. Skapandet av tillväxt, höjd produktivitet, förlängd tid i arbetslivet och reformer som resulterar i ett ökat antal arbetstillfällen samt en strukturell reformering av beskattningen för att öka skatteinkomsterna och sträng utgiftsdisciplin är de element som ska leda till att Finland klarar sig.

Elementen ska aktualiseras etappvis och systematiskt: det gäller att undvika alltför hastiga rörelser och det gäller att stödja tillväxt och samhällsharmoni.

Om den internationella ekonomiska situationen emellertid plötsligt förändras, har regeringen beredskap att agera snabbt och att fatta beslut som stärker ekonomins hållbarhet.

5. Regeringens mål är att utforma ramar för en snabbare ekonomisk tillväxt och högre sysselsättningsgrad i hela landet än vad prognoserna ger vid handen.

I syfte att främja exporten, sätta fart på investeringarna och trygga finansieringen för små och medelstora företag ska risktagningsförmågan inom den särskilda finansieringen ökas, en

ändring av lagen om statliga exportgarantier utredas och användningen av konjunkturfinansiering ses över.

Regeringen stöder förutsättningarna för tillväxtföretagande. Inom forskning, utveckling och innovationer betonas mer än tidigare en kommersialisering och internationalisering av resultaten av forsknings- och utvecklingsverksamheten. Regeringen fortsätter att skapa pionjärmarknader i synnerhet inom miljöindustrin.

Regeringen ämnar genomföra de lagstiftningsprojekt som förutsätts i det paket som gäller skyldigheten att främja förnybar energi, och fatta bindande beslut om den finansiering som behövs för hela paketet.

I fråga om tillväxtfrämjande investeringar i infrastruktur ska det utredas vilka budget- och finansieringsförfaranden som är ändamålsenligast med tanke på stora investeringar.

6. En tillräcklig tillgång på kompetent arbetskraft blir allt viktigare för en framtida ekonomisk tillväxt. För att den totala arbetsinsatsen ska bli så stor som möjligt fordras yrkeskunskap som baserar sig på utbildning, en stor andel människor som är aktiva på arbetsmarknaden, arbetsrelaterad invandring, arbetshälsa, tillräckligt många år i arbetslivet och en låg strukturell arbetslöshet.

För att tiden i arbetslivet ska kunna förlängas krävs det att de unga kommer ut i arbetslivet snabbare, att arbetsliv och familjeliv kan kombineras, att stödåtgärder sätts in för att människor ska orka i arbetet, att den äldre befolkningens arbetsinsats ökar och att arbetslivet utvecklas på ett sådant sätt att man kan åtgärda orsakerna till tidig arbetsoförmåga och pensionering. De förslag som Ahtelas arbetslivsgrupp har lagt fram genomförs utifrån den beredning som har inletts. Regeringen och arbetsmarknadsorganisationerna bereder tillsammans på överenskommet sätt olika alternativ för en utveckling av pensionssystemet.

Förebyggande åtgärder ska förhindra att unga tidigt hamnar utanför arbetsmarknaden. Regeringen har som mål att varje ung människa som slutför den grundläggande utbildningen ska garanteras en utbildningsplats. Den ökade ungdoms- och långtidsarbetslösheten beaktas i de arbetskraftspolitiska insatserna.

Regeringen arbetar för jämställdhet i arbetslivet. Likalönsprogrammet fortsätter. Social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet bereder i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna ett förslag till delade kostnader för föräldraskap, och förslag till utveckling av systemet med familjeledigheter bereds utgående från de idéer som har lagts fram av en arbetsgrupp vid social- och hälsovårdsministeriet.

7. En utveckling av beskattningen bereds i syfte att främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning, hållbar utveckling samt ökade skatteinkomster och en utvidgad skatteinkomstbas.

De åtgärder som ingår i programmet för bekämpning av grå ekonomi ska genomföras. Till de mest brådskande projekten hör att utvidga anmälningsskyldigheten för huvudentreprenörer inom byggbranschen, öka utstationerade arbetstagaras skatteansvar, göra det möjligt för skatteförvaltningen att granska jämförelseuppgifter hos kreditinstitut och få med de uppgifter som anges i beställaransvarslagen i ett offentligt register.

Regeringen fortsätter den ekologiska skattereformen genom att energiskatterna börjar bestämmas på miljömässiga grunder. Användning av förnybara drivmedel och ibruktagande av utsläppssnåla bilar uppmuntras.

8. De offentliga utgifternas nivå och struktur måste anpassas efter omständigheternas krav. Regeringen fortsätter att genomföra produktivitetsprogrammet. Kommun- och servicestruk-

turreformen fortsätter i syfte att trygga servicens kvalitet och tillgången till service samt stävja utgiftsökningen. Åtgärder som förbättrar produktiviteten inom det offentliga service-systemet är av stor betydelse när det gäller att minska hållbarhetsunderskottet. Genom dessa åtgärder kan högklassig service tryggas i framtiden. De vård- och omsorgstjänster som kommunerna är skyldiga att ordna ska göras bättre fungerande och produktivare. När det gäller att förbättra produktiviteten spelar de anställdas kompetens och sakkunskap en betydande roll.

För den kommunala ekonomin bereds ett ramförfarande genom vilket man kan kontrollera kommunernas kostnadsutveckling på medellång sikt och samtidigt trygga tillgången till service i hela landet.

Den offentliga förvaltningens datasystem ska samordnas så snabbt som möjligt. IT-koncernstyrningen inom den offentliga sektorn kommer att koncentreras och stärkas. Regeringen fattar principiella beslut som gör det möjligt att öppna och få tillgång till information inom den offentliga sektorn utan att datasekretessen äventyras.

9. Betydelsen och behovet av samarbete accentueras ytterligare i och med de förändringar som den globala arbetsfördelningen har lett till på arbetsmarknaden och i arbetslivet. Ett system med fungerande gemensamma överenskommelser är en konkurrensfördel. Där beaktas sakförhållanden som beror på globaliseringen och befolkningens stigande medelålder.

Finland kan effektivast dra nytta av återhämtningen inom världsekonomin genom ett omfattande samarbete mellan regering, näringsliv och löntagare där ett av målen måste vara att trygga vår internationella konkurrenskraft.

Arbetsmarknadslösningarna påverkar i hög grad den finländska konkurrenskraften och sysselsättningen samt balansen inom den offentliga ekonomin. Vid budgetmanglingen i augusti kommer regeringen att bedöma vilka åtgärder som kan vidtas för att främja en moderat löneuppgörelse och stödja finländarnas köpkraft.

Regeringen har mottagit slutsatserna från den utvärderings- och utvecklingsgrupp som har behandlat arbetsmarknadsorganisationernas tvåpartsbaserade mekanism för avtalsverksamhet och arbetsfred, och kommer i enlighet med förslaget att delta i beredningsarbetet.

10. Regeringen fortsätter att verkställa de beslut som har fattats av Matti Vanhanens andra regering, i regeringsprogrammet och vid de politiska överläggningarna i mitten av valperioden.